

Мр. № 3/2

127/2

СРПСКИ
Н҃ИНЖЕВНИ ГЛАСНИК

НОВА СЕРИЈА, Кн. XXXIX, Број 6 — 16 Јули, 1933.

Да ће на човеку
занис.

Једно кишно јутро у улици Краљице Наталије, и време
кад иду у школу само пргави ћаци, којима се чини да сви
часовици стално заостају. Жури по плочанику један ћачић
[извршио] колико било [извршио]. У какву школу спада, то
један Бог зна, али у школу иде. На леђима му прописни
ранчић са два ремена, и обучен је као сви мушкарчићи-ћаци:
у отпорну материју, са дosta резервних дугмета, са прет-
ходно удареним кожним закрпама на оним местима ципелица
где су прсти и зглази. Што је мало необично за правог
ћака: малишан држи обема рукама на трбушчићу пакетић,
[извршио], ваљда хлеб с путером; и малишан плаче.
Тај плач је овде једино важан. Ко познаје плачеве, могао
је видети да у плачу тог детета има загонетка и задатак:
почетак неког дугачког пута. Тај човечић није плакао што
је рано устао, нити што га боли глава, нити што му је наука
тешка. Лишће му бескрајно тужно, плач тих, [извршио]
не толико плач очију колико плач целог бића. Свака кошица плаче у
[извршио] и над нечим чему као да утеше нема, ни у тати
и мами, ни у динару, ни у излогу код Роде, ни у музичи
Краљеве гарде. Присебан потпуно, малишан обилази сваку
барицу, од времена на време притече торбу, погледа на
трбушчић и боље распореди прстиће да не би одвршио стегнули
оно што може да пробије и омасти. Али очи [извршио] се једнако
пуне влажном светлошћу, раменца одскачу, тихи јецаји дижу
се до затворених уста, искриве усне и старачки затресу
малу главу. Свако што одрасли људи понекад, подлога
[извршио] живота прше дужности, разговарају, смеју се, и непрестано
плаку.

Куд иде тај ћачић [извршио] [извршио] [извршио] У Гимна-
зију не уђе, у Вежбаоницу не уђе, у Учитељску школу не
уђе. На углу Старе скупштине сави ка Лондону. Сави ће [извршио]
оним мало увежбано-хитрим, мало коњосаво-механичким
окретом, како савијају и заобилазе угао људи који већ ко
зна колико година иду све истим путем па дужност, тамо
и натраг, тамо и натраг. Још се и саже мали да дами једној,
подебелој, дигне амрел. Да једва диже, али диже, једном руку,
један од оних старинских амрела као копље дугачких
и шиљатих, и са око три метера кабасте памучне материје
на жицама.

— Да ли знаете, молим, има ли у овом крају негде забавиште? — ~~забавиште~~, ~~забавиште~~ са ~~богатија~~.

— Биће да нема, — одговори упитани, и, као обично код нашег живца света, додаде: а што питате?

Детенце међутим стиже до каване Лондон, до оних истурених степеница око којих се густи пролазници, као око истуреног гребена таласи, сударају, одскачу, сливају и гутају. Ту ~~дестинација~~ без трага, и забелешка о сусрету с њим је свршена. Али до данашњег дана, кроз двадесет година, враћа се слика тог малишана, и за њом као сенка од невидљивог предмета, вуче се питање: Где ли је? у што се претворио онај рани његов јад? да ли памти о себи ~~историју~~ ^{своју} ~~важеће~~ ^{важеће} ~~све~~ ^{све} ~~које~~ ^{које} да ли слути да га у простору неко тражи? да ли зна у што је израсла енергија његове детине туге, и да ли осећа у чему се редуплицира први његов пessimizam?

А други дечко, малени Паризлија од шест до седам година, био је дете са чудноватим ножицама. Реткост је да и једаред у ~~животу~~^{да} човек види ножице тако лепе, тако ~~жиле~~, тако тајанствено енергичне. Летње доба је било, и дечко је живео, као краљ патуљака, у цвећу париског парка, ~~одевен у раздражну~~^{Noz} кошуљицу, парченце панталоница, и сандале, управо само пенџета са једним кајшићем за привршење на босим ногама.

Тело младог, здравот мушкарчића: потез један, знак један који скаче, и иништа друго! У панталоницама, ни бедара, ни задњице, ни трбуха; у кошуљици ~~веш~~ неколико ребараца и нежних мишића и еластичних сувожила. ~~Сасије~~ ^{Али} чудно набране ~~ноге~~ приче обрве, и дубоко про-видне, гладне очи, ~~и~~ икоши, ~~и~~ икоши, видавше ^{Же око} ~~сушава~~ панталоне до ветрије, ~~и~~ само цртажу и рачунају ^L а ~~и~~ него само трепте, као жице по којима се нечим превлачи. Десет ножних прстију, то су десет финих кинеских ствар-чица од слонове кости, ~~и~~ икоши, сложене у митију и ~~класију~~ као ланац и радос.

Lemnito mit one khatpe, fene novorje
majz za spets uo ga nlobrie. Onu sape
u Kavdunyq, a novorje

Ту се свршава забелешка о малом Паризлији, јер је Париз огроман, и сви се људи у њему свако вече изгубе, залутају, и растану. Али више од двадесет пет година се враћа слика малишана, а за њом, свакад кад искрсне, као да запнути велика река у свој лепоти и мон-својој... Боже! где ли је шта ли је сад то бивше дете, и у што је сазрело оно чудесно мишање и кидање мозга који се простирао од чела до прсти ногу?

пешка радост
Рад љуби
као љубавни
бесјед нај
Сенак...

А треће детенце, малуџан који још није умео ни чисто да говори, пентрао се по једној од оних сремских чардаклија каквих више нема. Ограници нозе, силни, не само да су шчепали зид, него су га кидали, размицали му цигље; а од чворова и лактова лозе начиниле се ѡаволски усправне мердевине које не воде никуда, и са чијег се врха само може пасти. А онај мали се још није ни хватао рукама као што се ради, него се качио само чврсто стиснутим песницама. Јер, у једној је руци држао неку бакалску кесицу, а у другој нешто невидљиво, а није још знао да се ћести да се то може метнути и у цеп. Таман да се стропошта, још га на време дохватише нечије мишице и спустише на земљу. Био је лагацак, и уплашен, као мали скакавац. Требало га је брзо нечим забавити.

— Ти си нешто пазарио, мали?

— Не — одговара чисто, и гледа право у очи оним дугим погледом умиљате деце која сваком приону, и чију је дужину погледа, и поглед, одраслом човеку понекад немотивно издржати без збуњености.

— Па каква ти је то кесица?

Мали не одговоришиште, али на начин урођено послушне деце одмах чучну, отвори кесицу и показа колекцију доста сиротињских и крњих кликерса.

— А шта ти је у другој руци?

Опет један дуг поглед; ручица се отвара, и на длану се показују два димара.

— Шта ћеш за то да купиш, мали?

— И-а-је.

— Шта? Јаје?

— Не. — И поново врло дуг поглед, пун, сада, неке умилне збуњености, неког молњења за опроштај што као до-сађује, он малишин, што не уме да одговори на питање јасно и пристојно. — Не, него с-си-и-аје.

— Шта, шта? Сир и јаје?

Мале песничице се почеше трљати са оном детињом муком која обично претходи плачу. Детенце диже и баци један, па други, па трећи дуг поглед, сваки пун љубоски чисте доброте, која моли или да разумете, или да опрости. И онда следова највећи могућни напор:

— С-си-га-је...

Nob og evak!

— Ax, цигаре! Је ли?

— Да! — и сад један безмерно срећан, упивен, благодаран поглед, докле год мали, који одмицаше с леђима напред, није стигао до киоска и трајнике...

И од тога састанка и искуства је прошло више од десет година. Али у том случају беше суђено да се добије одговор на питање: У што ће се, Боже, у какву енергију, у какву креји или заслугу претворити она мека, и опет чудно јака воља детенцета: да не буде на терету својом немоћи, да се извињује сва што није криво, да буде послушно до младите... *Суђење*

— Дакле, ви сте онај некадашњи малик из нашег суседства! Па чиме се сад занимаете, у овом граду?

~~Човек обори врата и благ поглед у земљу. Толико благ и добар поглед и толико дуг поглед, да на земљи, храј извошених његових чипела, као да заиграше две светле тачке и почне да расту.~~ — спечти се благо; — ~~зелог~~

— Како да вам кажем, — ме добро разумете, чиме се занимавам. Нека живота пред тијшим вратима стојим, и никад ни на једна од тих врата не ућем унутра.

— Како пред вратима, за Бога? Не разумем вас!

— Ја сам разносач једне врсте општинских признаница. Да. Сабираам с краја на крај вароши новац за општину, па и за себе, јер општина и мене плаћа. Да. Звоним, причекам, идем; звоним, причекам, идем... Некад узалуд звоним, чекам по десет-петнаест минута, осећам се ~~да~~ досадан ~~да~~ стид ме је, да не умем да вам кажем. Дигнем руку да још једаред, јако зазвоним, па спустим руку и не зазвоним. Стојим пред вратима и гледам у браву. Некад је то ~~да~~ старијска брава, ~~да~~ споља закована на врату. Некад је господствена, од шареног дебелог стакла и месингом окована. Стојао бих ко зна докле, ани кад чујем да се неко ~~да~~ кроз двориште приближује, сагнем главу и бежим као да ~~да~~ сам хтео мало час да провалим код људи... .

— Нема једва отшкрину врата, и не видим друго до
парче ћилима и пар папуча. Учиши ми се да је неко
плакао, па због мене престао. На бруну руку сврше са мином,
залупе врата. Ја кажем: збогом и хвала, нико ми ништа не
одговори, чујем само да онај неко даље плаче... А ~~тешко~~
отвори врата упола, али ме руком ~~з~~ за-
држи да не бих ушао. Јурне неки мирис из кујне, или спа-
зим прозор пун цвећа, ~~и~~ две ноге од стола, и лудо маче
~~и~~ се пузати уз једну ногу и покушава да шапом дохвати
другу ногу, па кад не може, оно се сасуђуја на патос, баш
као да костију нема, ~~и~~ ~~и~~ ~~и~~ ~~и~~

... Некад се на моје звено разјаве врата као од ветра, али нити видим ко је отворио, нити видим кога унутра. Так осетим да бије по мени нека промаја, ~~који~~ ~~се~~ у плочи.

X The Spade, 3NACE, has its cells passocar,
as is the case with the Vee business apart from
the use of a single stroke.

иза врата ми неко довикне, брзо и ~~изловчено~~, и питанье и одговор, и врата се залуше као пред душманином... ~~некој~~ да имам ~~и~~ поново да навратим! ~~и~~ да им ~~и~~ учини и мучим се у себи, како ћу проћи, како ћу изловити статину ~~антибиотик~~.

— Па зар се не појављују ~~и~~ пред људима, и љубазни људи, и, зар вас баш никада не пуштају унутра?

Најпрво је ми је једна кућа, у којој, кад се отворе врата, видим пун зид књига, старих, нових, разно повезаних и разнобојних, ~~издања~~ светлуцају ~~издања~~ излог код златара. Баш ми дође тешко да одем одатле, и баш волим те књиге...

... Треба још да вам кажем да ме једна врата, јединица, чекају увек широм отворена, и увек ме пропуштају да уђем. То су Гробљанска врата. И тамо носим призванице, гробаре и зидаре гробница. Као мала башта око мене, где год стам. А станем најрадије тамо где цветају дивље руже; кад се нагнем да их помиришем, са мирисом заједно излази из њих нека топлота; увек су вреле те ружице; а кад испустим грому, сне ме и даље гледају, дуго, благо, као мој мали синчић, која још не уме да говори, али умињато и дуго гледа сваког ко му се приближи, баш као цветови дивље руже ... Ретко послушно дете тај мој синчић ...

ИСИДОРА СЕКУЛИЋ
— Ана, ви прашаве *Kao љубитељка* често
питајући!

~~Слава Сали Јашара, чувеног колара из Али-Анифа, до-
пираја је врло далеко. Таквог мајстора нити је било раније
у Али-Анифу, нити ће га пак доћије бити. О околним сели-
ма није могло бити ни говора, тамо га није било, али таквог
мајстора није било чак ни у граду, и то у граду који је ле-
жеао у средини бескојне равнице, из кога су налазили путеви
на све стране као звездани зраци, а у коме су још од памти-~~

gave by ~~santorum~~ attorney --.